GEESTELIJKE ADVIEZEN

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Het getuigenis des Geestes, dat wij kinderen Gods zijn.

III.

In ons vorig artikel zagen wij, dat op de beide plaatsen, waar in de Schrift, buiten Romeinen 8:16 het woord „medegetuigen" gebruikt wordt, niet wordt bedoeld een tweede getuigenis, dat bij het eerste bijkomt, zoodat het eerste door het tweede wordt bevestigd.

Het beteekent in beide gevallen een invloeien van het tweede getuigenis in het eerste, waardoor het tot één getuigenis wordt, maar zóó, dat het klemmend karakter van het getuigenis verkregen wordt juist door dat „tweede getuigenis".

Zóó nu moeten wij ook den zin zien van wat Paulus in Romeinen 8 bedoelt met dat getuigen van Gods Geest met onzen geest.

Ook hier heeft het niet den zin van een getuigenis van den Geest, dat zich paart aan het getuigen van mijn geest.

De voorstelling is deze.

Ik kom, door Gods goedheid, in aanraking met Gods Woord.

Dat Woord zegt tegen mij: „Gij zijt Gods kind".

Ik geloof dat en in antwoord op dat Woord zeg ik (zegt mijn geest): „Ik ben Gods kind".

De vraag is nu: „hoe kom ik daartoe?"

En 't antwoord op die vraag kan niet anders zijn dan dit: Ik kom daartoe door de werking des Heiligen Geestes, Die mij zoo bewerkt, dat ik dat Woord zie als het Woord van den Waarachtigen God en mij er tegelijk toe brengt, dat Woord te aanvaarden, mij daarvoor te buigen, er met heel mijn hart „amen" op te zeggen.

De Geest Gods brengt er dus mijn geest toe te zeggen: „Ik ben Gods kind". In mijn zeggen: „Ik ben Gods kind" is dus ingevloeid het getuigenis van den Geest: „Gij zijt Gods kind"; alleen daardoor kan ik zeggen, wat ik zeg; alléén daardoor heeft mijn zeggen ook waarde en waarheid.

De fout bij de exegese van dezen tekst is m.i. deze: dat men er van uitgaat, dat in vers 16 iets anders gezegd wordt, dan in de voorgaande verzen, dat daarom in dit vers iets nieuws wordt toegevoegd.

Dat nu is niet juist.

Paulus heeft gezegd, dat wij hebben ontvangen niet den Geest der dienstbaarheid, maar den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: „Abba, Vader".

En dan gaat hij voort: „Deze Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn".

Het verband tusschen deze twee gedeelten moet nu niet aldus gelegd worden: „Bovendien getuigt deze Geest met onzen geest", maar aldus:

„Deze Geest getuigt alzoo met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn".

Wat in een bepaalden vorm gezegd wordt in de voorgaande verzen, wordt in vers 16 weer gezegd in anderen vorm; maar de zin is precies hetzelfde.

Dat Paulus dit in vers 16 nog eens weer zegt doet hij niet om den nadruk te leggen op een bepaalde wijze van spreken van den Geest Gods, maar om nog eens weer op te halen (om er straks op te kunnen verder redeneeren) wat die Geest getuigt, n.l. dat wij kinderen Gods zijn.

Dat blijkt uit vers 17, waar de apostel over den aard van dat getuigenis heelemaal niet verder redeneert, maar wel verder uitéénzet de heerlijkheid van dat „kind-zijn".

* * *

De rijke beteekenis van dit Woord voor de practijk van het leven des geloofs zie ik in verband daarmee aldus:

a. Natuurlijk kan het kind Gods zich verlustigen in de waarheid, dat de Geest Gods getuigt met zijn geest.

Als hij „amen" zegt op Gods belofte, dan weet hij, dat dat niet van hemzelf is, maar dat het de Geest Gods is, die hem daartoe brengt.

Heel zijn zekerheid rust nu in God.

Hij weet, dat in de Heilige Schrift God tot hem spreekt.

Hij weet, dat zijn antwoord daarop ook van God is.

Zoo weet hij zich in Zijn geloofszekerheid in elk opzicht, naar alle zijden gedragen door de waarachtigheid Gods, van Hem, Die niet liegen kan.

Dat is onzegbaar rijk.

b. In de tweede plaats (en dat is, naar het verband waarin deze tekst voorkomt, het voornaamste) die Geest zegt (op de wijze, die wij zooeven hebben geteekend: „gij zijt Gods kind".

Dat is onze wondere rijkdom.

Wij zijn Gods kinderen; geen voorwerpen van Zijn toorn, geen vijanden, geen dienstknechten, maar kinderen; kinderen, met al den rijkdom, die aan de verhouding van kinderen tot een Vader, en dan tot zulk een Vader verbonden zijn.

Kinderen, d.w.z. God heeft ons lief, wij hebben Hem lief; wij mogen Hem dienen, wij willen Hem dienen; als Zijn kinderen zijn wij veilig, zijn wij rijk; Gods kind te zijn, het is zoo geweldig groot, zoo koninklijk.

Dat te gelooven doet van ons afglijden alle neerdrukkend gevoel van kleinheid, van minderwaardigheid, dat doet ons als vorsten door het leven gaan.

Dat doet ons alles trotseeren, alles aandurven, alles overwinnen.

Dat te gelooven zal meer dan iets anders ons dringen tot het dienen van God, het leven van God. Dat is het geheim, volk van God, van een waarachtig christelijk leven, het zien op, het leven bij het Woord: „Gods Geest getuigt met onzen geest, dat wij, wij, kinderen Gods zijn.

D. v. D.

Adieu, Catharina, mijn zeer goede vriendin. Ik bid mijn God, dat Hij u wil troosten en eenswillendheid geven. Ik hoop, dat God mij de genade zal geven u nog meer te kunnen schrijven, indien het Hem behaagt, om u te troosten, zoo lang ik in deze wereld zal zijn. En bewaar deizen brief als een herinnering aan mij: hij is slecht geschreven, maar hij is (geschreven) zooals ik kan en niet gelijk ik wil.[1]) Ik smeek u, mij aan mijn goede moeder aan te bevelen. Ik hoop haar, indien het God behaagt, een brief te schrijven om haar te troosten.

Groet ook mijn goede zuster.[2]) Zij ontvange haar verdriet uit Gods Hand. Het ga u wel.

Uit de gevangenis den 12en April 1567.

Uw getrouwe man Guy de Brès, dienaar des Woords van God te Valenciennes, en thans gevangene, in genoemde plaats, om den Zone Gods.

* * *

Eenige dagen vóór de terechtstelling van Guido de Brès is zijn vrouw met haar kinderen naar Sédan gegaan, hetgeen hem zeer verblijdde. Van Sédan was de Brès Juli 1566 naar Antwerpen en Valenciennes gekomen.

De hertog van Bouillon, die hem slechts noode had laten vertrekken, zal zijn vrouw en kinderen ongetwijfeld gastvrij hebben ontvangen.

Wat er van hen is geworden — aldus Van Langeraad — en of zij er lang hebben vertoefd, zal niet gemakkelijk uitgemaakt kunnen worden, daar mij bij een ingesteld onderzoek is gebleken, dat geboorte- of doopregisters van dien tijd, die hier eenig licht zouden kunnen verspreiden, niet aanwezig zijn, en de acten van den kerkeraad aldaar niet beginnen vóór 1581.

TH. DELLEMAN.

1) Dit excuus over zijn slechte schrift ontroert ons diep, als we denken aan wat hij schreef over de knellende boeien aan zijn handen.

2) Dit is de vrouw van Daniël de la Deuze. Zie het slot van dit artikel.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

De nood der Kerk in Duitschland.

We laten hier het slot volgen van de „Boodschap aan de gemeenten" (vgl. ons vorig nummer):

III. Het is een onheilvolle ontwikkeling, dat de strijd om Jezus Christus, waarin Gods wil ons Duitsche volk gevoerd had, zoo zeer van zijn eigenlijk karakter beroofd en scheef getrokken wordt. Deze strijd brengt tegenstellingen en spanningen met zich mee. Maar ieder, die er bij betrokken is, moest hem in verantwoording aan God voor ons volk voeren. In plaats daarvan beleven die deelen van ons volk, die aan het geloof der vaderen vasthouden, het, dat zij in hun bedoeling miskend worden, en dat hun in de bres springen voor wezen en taak der Kerk als inbreuk op de volksgemeenschap verdacht gemaakt wordt. Het is al zoover gekomen, dat een zich van haar taak bewuste Kerk in groote deelen van ons vaderland behandeld wordt als een vijand, die teruggedrongen en vernietigd moet worden.

Daarbij wordt het als een bijzonder drukkende nood gevoeld, dat aan de Kerk in deze beslissende worsteling zeer sterk de mogelijkheid tot vrije geestelijke gedachtenwisseling naar binnen en naar buiten benomen is.

Er zijn verordeningen uitgevaardigd, die, wanneer ze doorgevoerd worden, de Kerk levensrechten ontnemen, welke zij niet opgeven kan, en die de vrijheid van verkondiging in overeenstemming met de belijdenis beperken en herhaald onmiddellijk ingrijpen in de leiding der Kerken beteekenen zouden. De jeugdarbeid der Evangelische Kerk is herhaalde malen gestoord en gehinderd, ook daar, waar zij zich consciëntieus aan alle bepalingen van den staat hield. Ook het godsdienstige en daarom het meest innerlijke leven der Kerk is van herhaald ingrijpen niet verschoond gebleven. Dienaars der Kerk worden in belangrijke takken van het openbare leven als staatsburgers van lager orde en rechtspositie behandeld. De eer van onzen heer bisschop wordt in woord en geschrift op onverdraaglijke wijze aangetast, de gevraagde bescherming tegen zulke aanvallen wordt geweigerd. Studenten in de theologie worden uit formaties uitgesloten, waar zij met toewijding toe behoord hebben.

Een golf van processen, van arrestaties — preventieve hechtenis, beschermingshechtenis, concentratiekampen — van uitwijzingen uit dorp, gemeente, stad en land en van spreekverboden is over de Kerk heen gegaan. Waar van staatswege financieele commissies ingesteld zijn, bestaat gevaar, dat zij gedwongen worden, over middelen der Kerk, die voor den eeredienst moeten dienen, te beschikken naar gezichtspunten, die buiten het terrein der Kerk gelegen zijn. De handelwijze van zekere financieele instanties heeft reeds op het oogenblik in sterke mate schadelijke uitwerking voor de Kerk. Een door den staat ingesteld rechtsprekend college spreekt vonnis over de Kerk, buiten de gewone rechtspraak om. Zoo gaat hoe langer hoe meer een heillooze scheuring door ons volk. Geweld wekt verbittering en toorn, en niemand kan het verhinderen.

IV. Bij dezen stand van zaken vermanen en smeeken wij de gemeenten, de Kerkbestuurders en de predikanten: Laat u niet verbitteren! Wordt niet moede in het getrouw vervullen van den dienst! Laat geen offers, geen lijden u te veel zijn! Vergeet geen oogenblik, dat wij verschuldigd zijn, ons volk het evangelie te prediken! Gehoorzaamheid aan God den Heere, dankbaarheid aan Christus, den Heiland, trouw aan onze Kerk, hartstochtelijke liefde voor ons volk — zij geven ons den weg aan, dien wij ten einde toe te gaan hebben: „Gij echter, ga heen en predik het koninkrijk Gods!"

Wij willen met elkander boete doen, dat wij niet nog veel getrouwer in onzen dienst zijn geweest, wij willen den Heere der Kerk smeeken, dat onze boodschap blijder, onze gehoorzaamheid grooter, onze liefde reiner, het getuigenis, dat uit ons woord en ons leven spreekt, krachtiger moge worden.

O land, land, land, hoor des Heeren Woord!

(Volgt de onderteekening.)

Tot zoover het officieele stuk. Den vertaler zeggen we vriendelijk dank.

K. S.

Rectificatie. In het vorige week geplaatste stuk is een gedeelte van een zin weggevallen.

Onder II c), daarvan de tweede alinea (blz. 400, tweede kolom, onderaan) staat: „Zijn Woord heeft gestalte gekregen in de Heilige Schrift en in de Christelijke Kerk". Men leze hiervoor: „Zijn Woord heeft gestalte gekregen in de Heilige Schrift en is vleesch geworden in Jezus Christus, is levende tegenwoordigheid van Christus in de Christelijke Kerk".

(Vertaler.)

PERSSCHOUW

Voetius, het gezag der synoden en de doleantie.

Prof. Greijdanus besprak, zooals men zich herinnert, in ons blad de dissertatie van Dr M. Bouwman. Verleden week namen we — eerder kon het wegens vacantie niet — een stuk van Dr Bouwman op, met onderschrift van Prof. Greijdanus. Zonder dat we hiervan op de hoogte waren gesteld, had Dr Bouwman zich inmiddels ook tot „De Bazuin" gewend. Hij kreeg daar plaats voor volgend artikel van zijn hand:

Predikanten, die vast willen houden aan de Belijdenis, en voor de leer der waarheid op de bres staan, hebben in de Ned. Hervormde Kerk geen gemakkelijke positie. Immers in deze Kerk worden tal van predikanten gevonden, die van de Belijdenis geheel zijn afgeweken, in hun gemeenten niet meer brengen het Evangelie der zaligheid door het bloed des kruises, en die de godheid van Christus en de leer der Drieëenheid loochenen. Toch hebben de synodale „besturen" nimmer reden gevonden, om met de tucht tegen hen op te treden. Geloovige predikanten moeten zulke dwaalleeraars als hun ambtsbroeders erkennen. Zij moeten toezien hoe geheele gemeenten door hen verwoest worden; en wanneer moderne lidmaten met attestaties overkomen naar orthodoxe gemeenten, moeten de kerkeraden hun het recht geven, om wanneer zij dat willen, met de geloovigen het H. Avondmaal te vieren, al druischt dit vierkant in tegen het Woord des Heeren, dat wij dezulken zullen houden voor heidenen en tollenaren. Deze dingen zijn voor consciëntieuze dienaren des Woords en Ouderlingen niet gemakkelijk. Wanneer moderne Amsterdamsche jongelieden, die lidmaat der Hervormde Kerk aldaar in volle rechten willen worden, naar Nieuwendam komen varen, het aloude bruggetje over het Kerkepad overgaan, en vervolgens door den plaatselijken modernen predikant als lidmaten der Ned. Hervormde Kerk worden bevestigd, dan zucht vervolgens de scriba van den Amsterdamschen Kerkeraad, als hij deze jonge menschen als lidmaat der Kerk van Amsterdam moet inschrijven: wij moeten. Ik hoop, dat zijn vulpen nog eens weigeren zal haar dienst te doen, en hij manmoedig zegt: ik mag niet. Misschien komt dan het heimwee, naar de vrijheid, die op dit punt de Kerken van „de Doleantie" hebben, bij hem op.

Tot deze groep van menschen behoort ook Dr L. D. Terlaak Poot te 's-Gravenhage. Maar zie, nu heeft Dr Terlaak Poot onverwacht hulp gekregen van een zijde, waarvan hij dat niet verwachtte. Neen, de kant van de Doleantie moet het toch niet op! Want aan de Vrije Universiteit te Amsterdam is schrijver dezes, Gereformeerd predikant nog wel, gepromoveerd met een dissertatie over Voetius over het Gezag der Synoden. En deze auteur — aldus meent Dr Terlaak Poot in de „'s-Gravenhaagsche Kerkbode" (Herv.), van 28 Aug. '37 — komt daarin aantoonen „de onwettigheid en onhoudbaarheid op gereformeerd standpunt van de kerkrechtelijke basis en constructie der Doleantie-beweging van 1886". Uitgangspunt van die beweging was de autonomie der plaatselijke kerk. En nu zou schrijver dezes hebben aangetoond, dat de leiders der Doleantiebeweging, Kuyper en Rutgers, Voetius' kerkbeschouwing onjuist zouden hebben ge-